

שבועות - נעשה ונשמע

ספר השיחות תשמ"ח חלק ב' עמוד 240

כַּל הַיָּמִים מִיּוֹמֵי הַסֵּלֶה - לִצִּיבָה לְהַבִּינֵי אֶת הַמִּצְוָה

מה שאמא שלי מבקשת אני עושה. אפילו שאני ממש לא רוצה ואין לי חשק. אפילו אם אני לא מבין למה אני צריך לעשות. אני עושה וזהו. לדעתי- צריך לעשות ובכלל לא צריך להבין למה. זה הכי טוב. אז לא נורא אם לא תמיד אני עושה בשמחה. העיקר שאני עושה.

גם אני שומע בקול אמא שלי, אבל אני כל הזמן מנסה להבין את הבקשות שלה, למה זה חשוב ולמה זה טוב, ולמה דווקא אני. לפעמים אם ממש קשה לי אני מפספס ולא עושה... בכל זאת לדעתי, הכי חשוב זה לעשות מה שמבינים, ככה עושים את זה מכל הלב ובהתלהבות. לא נורא אם לפעמים לפעמים מפספסים. העיקר שהמצווה יותר מושלמת.

אם תמשיך בדרך שלך בקיום של כל המצוות - זה לא יהיה טוב בכלל! מה? תקיים רק את המצוות שאתה מבין?? מה שאתה לא מבין, אתה לא עושה?

אבל כשאתה עושה בלי להבין, זה קשה מאוד לקיים את המצוות, זה כמו עול קשה.

וזה באמת מה שצריך להיות, לקיים את המצוות מתוך קבלת עול!

נעשה ונשמע

למדנו את זה בפסוק שמספר מה ענו עם ישראל למשה בקשר לקבלת התורה: וַיַּעַן כָּל הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה. נעשה - הכוונה נקיים בפועל את המצוות מתוך קבלת עול.

כן, אבל אחר כך כתוב:

"וַיֹּאמְרוּ כָּל אֶשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע"

נשמע - הכוונה נלמד ונתעמק כך שנבין את טעמי המצוות בשכלנו, ולא נקיים רק מתוך קבלת עול.

לחצו על ספר החירה ואלו את ההצגות בין "נעשה" ו"נשמע".

תשמע, זה באמת לא מובן לי למה היהודים הוסיפו את המילה "נשמע", ההבנה וההתעמקות במצוות גורעת מהקיום המושלם בקבלת עול. כשאנחנו מקיימים כי ככה צריך, בלי להבין אנחנו מקיימים את המצוות רק כי ה' אמר - זה הרבה יותר חזק. כשאנחנו מקיימים לפי ההבנה שלנו - נקיים את המצוות רק עד כמה שאנחנו מבינים...

גם הרבי שואל זאת בשיחה:

ולכאורה לא מובן: הקיום של כל המצוות צריך הרי להיות מצד ציווי הקב"ה - מדוע הוסיפו היהודים לומר "ונשמע" - מלשון הבנה? ובפרט שההוספה "ונשמע" היא לכאורה גורעת ומקטינה את העול של ה"נעשה"?

מצד שני, אל תשכח! הקב"ה נתן לכל אחד מעם ישראל שני כתרים, אחד כנגד "נעשה" ואחד כנגד "נשמע". ומזה מובן שה' רוצה גם את ה"נשמע" - את ההבנה שלנו.

קיום מצוות עם כל הכוחות

באמת מעניין. כנראה שזה כן מוסיף משהו כשאנחנו לומדים על המצוה ומבינים אותה.

בוודאי שזה מוסיף! כשאתה מקיים מצוות רק כי ה' אמר, מתוך קבלת עול, מה שקורה הוא שרק חלק מהכוחות שלך משתתפים בקיום המצוה. לא כל כולך מקיים את המצוה.

באמת אני מרגיש את זה, אני מקיים את המצוה בפועל, בעשיה, אבל אני לא מרגיש מחובר לזה. השכל שלי לא חלק מהקיום של המצוה, כי אני לא מבין את המשמעות ואני גם לא מרגיש כלום בקשר למצווה, הלב והרגש לא משתתפים.

בדיוק. לכן זה לא מספיק לקיים רק בקבלת עול, כי המטרה היא שכל הכוחות שלנו יקיימו את המצוה - גם כח המעשה בפועל, וגם כח השכל וכח הרגש.

כפי שהרבי אומר בשיחה:

שלמות העבודה בקיום התורה והמצוות היא, שנוסף על העניין של "נעשה" (קבלת עול) - שמקיים המצוות יבין ויחוש ("נשמע") עם שכלו ומידותיו את הטוב, היוקר וההכרח של תורה ומצוות.

אני מבין, בעצם הקבלת עול המושלמת היא שבנוסף לזה שאני עושה את המצוה בפועל - אני מחבר גם את השכל שלי כדי להבין את טעם המצוה וחשיבותה, וכך זה משפיע גם על הרגש ואני מקיים את המצוה מתוך התלהבות ושמחה.

בדיוק. ההבנה היא מוסיפה לקבלת עול עוד מעלה בקיום המצוה, ולא גורעת ומחסירה.

אחרי כל ספר התורה ילדו אלו כוחות
למחשבות ולעשיית המצוה

רק תשים לב שקודם הם אמרו "נעשה", ורק אחר כך הוסיפו גם "נשמע".

נכון, אתה צודק! אני צריך לשים לב לכך שקודם כל אני מקיים את המצוות כי כך ה' ציווה, ורק אחר כך אני מתחיל לנסות להבין. לא כמו שאמרתי בהתחלה שהכי חשוב ההבנה...

אז אם נחזור להתחלה - מסתבר שיש דרך שלישית, שהיא הטובה ביותר לקיום המצוות - לא רק קבלת עול, ולא רק הבנה ורגש, אלא שילוב ביניהם.

**נעשה ונשמע - עושים ומבינים
את עול מלכות ה' עלינו נקבל
ואליו בכל הכוחות נתמסר:
בכח המעשה את המצוות מקיימים
אך בזאת לא מסתפקים!
לומדים ומבינים
את כוחות השכל והרגש מגייסים
וכך אפילו היצר הרע מבין:
לעבוד את ה' זה טוב ונעים.**